

LATHUND

HITTA RÄTT REGELVERK

Kompletterar kunskapskraven
i läroboken Luftfartssystemet

SENAST UPPDATERAD
2024-01-31

REGELVERKEN I KORTHET

Som beskrivs i kapitel 1 i läroboken "Luftfartssystemet och Operativa procedurer" består flygets lagar i vårt land av europeiska förordningar och svenska lagar. De europeiska förordningarna är ej rekommendationer utan lag i Sverige. I de fall europeisk lag och svensk lag står i konflikt, gäller europeisk lag.

De svenska flyglagarna är dels publicerade i nationella lagtexter och i förordningar. De svenska lagarna kompletteras också med författningar utfärdade av Transportstyrelsen.

Nedan följer en lathund för dig som nu avser självstudera de olika regelverk och förordningar som påverkar dig och ditt flygande. Vi påminner om att god kunskap om regelverken är ditt ansvar nu och i framtiden – håll dig därför uppdaterad gällande de senaste ändringarna.

SVENSKA LAGTEXTER

I grunden regleras svensk luftfart av den svenska luftfartslagen 2010:500 och den svenska luftfartsförordningen 2010:770.

Läs 2010:500 här: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/luftfartslag-2010500_sfs-2010-500

Läs 2010:770 här: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/luftfartsforordning-2010770_sfs-2010-770

Lagen och förordningen uppdateras med jämna mellanrum. Det rör sig årligen om små ändringar; de flesta påverkar heller ej privatflygning. Förändringar läses enklast via externa hemsidor som separerar de ändrade paragraferna från den löpande lagtexten.

På <https://lagen.nu/> kan du söka upp respektive text och se ändringar införda.

[.] Innehållsförteckning

Lydelse 2020-04-11

2 kap. 2 §

Et luftfartyg får registreras i Sverige bara om det helt ägs av

1. svensk staten,
2. svensk kommun eller region,
3. medborgare i ett land inom Europeiska unionen (EU-land) eller dödsboet efter en sådan person,
4. bolag, förening, samfund eller stiftelse som har svensk nationalitet eller har sitt säte i ett EU-land, eller
5. europeiska ekonomiska intressegrupperingar som har sitt säte i Sverige.

Även om förslag enligt första stycket inte föreligger får ett luftfartyg registreras i Sverige, om det brukas av någon som avses i första stycket och denne har ett driftställe som är utförd i Sverige.

Transportstyrelsen får i ett enskilt fall besluta att ett luftfartyg får registreras i Sverige även om förutsättningar enligt första eller andra stycket inte föreligger. Ett sådant beslut får fattas bara om luftfartyget i regel används med utgångspunkt i Sverige. Lag (2010:942)

TRANSPORTSTYRELSENS FÖRESKRIFTER

I den svenska lagtexten beskrivs att myndigheten Transportstyrelsen har rätten att publicera tillägsregler på luftfartsområdet. Transportstyrelsen ger ut ett antal författningssamlingar som utgör komplement till både den svenska luftfartslagen men också de europeiska förordningarna.

Transportstyrelsen ger ut författningar inom en mängd områden, bland annat flygplats-drift, flygledning och säkerhetsarbete. De viktigaste för dig som privatflygare är dock de mer operativa författningarna. Här följer en lista på i dag aktuella regelverk relevanta för just dig (dock ej för dig som flyger UL):

Regelverk	Beskrivning
OPS LFS 2007:24	Instrumentflygprocedurer och höjdmätarinställning
GEN TSFS 2019:36	Radiotelefoni och fraseologi
GEN TSFS 2020:59	Trafikregler för luftfart (kompletterar SERA)
PEL TSFS 2013:14	Medicinska undersökningar m.m.
PEL TSFS 2013:13	Kompleterande bestämmelser: Certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis
AIR TSFS 2012:82	Nationalitets- och registreringsmärkning av luftfartyg
AGA¹ TSFS 2019:26	Utformning och drift av flygplatser som inte kräver godkännande

¹ I serie AGA finns ett antal regelverk kring hur en instrumentflygplats utformas. I dessa regelverk finner du information om skyltning, bannummering, färger på ljus och annat som kan vara intressant och relevant. Vi har valt att inte lista varje specifik flygplatsförfattning i denna sammanställning.

Som framgår av listan har författningarna ett siffernamn. Vid uppdatering av grundförfattningen byter också författningen siffernamn. Beskrivningen av regelverket förblir dock oftast densamma, vilket gör det enklare att söka upp reviderade regelverk på fritext, exempelvis "trafikregler".

Många författningar kompletteras med en ändringsförfattning. Ändringsförfattningen ersätter då texten i grundförfattningen. Ett bra exempel på hur detta påverkar dig operativt är regelverket LFS 2007:20 (Flygning i fjällområde). I detta regelverk ser det ut på följande sätt:

Grundform

[LFS 2007:20](#)

I kraft 2007-06-01, PDF 350 kB

Ändringar

[TSFS 2016:61](#)

I kraft 2016-08-25, PDF 140 kB

Ändr. 1 §

Som du ser i bilden finns det en ändringsförfattning som heter TSFS 2016:61. I denna ändringsförfattning finner vi följande text, där ändringen markeras med ett vertikalt streck i vänstermarginalen:

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid flygning i fjällområdet som utövas med segelflygplan eller enmotoriga luftfartyg.

Föreskrifterna behöver inte tillämpas vid flygning som inte avlägsnar sig mera än 25 NM från startplatsen.

Föreskrifterna gäller inte när Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 av den 20 februari 2008 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av en europeisk byrå för luftfartssäkerhet, och om upphävande av rådets direktiv 91/670/EEG, förordning (EG) nr 1592/2002 och direktiv 2004/36/EG ska tillämpas. Föreskrifterna gäller inte heller när de tillämpningsföreskrifter som har meddelats med stöd av EU-förordningen ska tillämpas.

Texten innebär att regelverket inte gäller för flygning som tillämpar europeiska regler. Det innebär att nästan all privatflygning ej omfattas av författningen.

(Notera att 2007:20 sedan denna text skrivits upphört att gälla för alla flygplan i Sverige, även sådana flygplan som inte regleras av EASA. Ändringen har skett via författningen 2020:60).

Du finner samtliga föreskrifter från Transportstyrelsen på deras hemsida: <https://transportstyrelsen.se/sv/Regler/sok-ts-foreskrifter/>

Det finns även en prenumerationstjänst där du får mejl när förordningar uppdateras. Det kan vara ett behändigt sätt att hålla sig uppdaterad utan en för stor sökinsats på hemsidan.

EASA:S FÖRORDNINGAR

De europeiska förordningarna utgör den största lagsamlingen vi har att förhålla oss till. Luftfarten i Sverige är i dag en till största delen europeiskt reglerad marknad.

En europeisk förordning är, som vi nämnt i boken, indelat i grundförordning, AMC och GM. Grundförordningen bör läsas parallellt med AMC och GM för att få en bred uppfattning om de regler som gäller. Ett behändigt (men inte heltäckande) sätt är att läsa de regelkompilationer som ges ut av EASA och som kallas "Easy Access Rules". I EAR publiceras AMC och GM löpande med grundförordningen.

Vi listar här länkar till samtliga viktiga EAR för dig som flyger privat:

Förordning	Beskrivning
EAR Basic Regulation	Grundförfattning som sätter ramverket för samtliga andra regler inom EASA
EAR Air Operations	Flygoperativ drift
EAR SERA	Standardized European Rules of the Air - Flygtrafikregler
EAR Aircrew	Krav på certifikat, utbildning och medicinska förutsättningar

Alla EAR finns på [EASA:s hemsida under "document library"](#).

Ett problem med EAR föreligger: De publiceras ibland med en viss eftersläpning. Det innebär att vissa ändringar kan ha skett sedan den senaste EAR publicerats. Därför måste du också läsa på ändringsföreskrifterna. I början av EAR publiceras vilka ändringar som är införda i EAR. Memorera den senast införda ändringen och stäm av mot de publicerade ändringssamlingarna.

Commission Regulation	Affected Annex	Applicability date ¹
Regulation (EU) 2019/1384 (Update Air Ops rules, use of aircraft listed on an AOC by other operators for non-CAT operations et al.)	Annex I (Definitions) Annex II (Part-ARO) Annex III (Part-ORO) Annex IV (Part-CAT) Annex V (Part-SPA) Annex VI (Part-NCC) Annex VII (Part-NCO) Annex VIII (Part-SPO)	24/09/2019
Regulation (EU) 2019/1387 (Aeroplane landing performance, lightweight flight recorders et al.)	Annex I (Definitions) Annex II (Part-ARO) Annex III (Part-ORO) Annex IV (Part-CAT) Annex V (Part-SPA) Annex VI (Part-NCC) Annex VII (Part-NCO) Annex VIII (Part-SPO)	The following rules shall apply from 5/11/2020: CAT.OP.MPA.300; CAT.OP.MPA.301; CAT.OP.MPA.303; CAT.OP.MPA.311; CAT.POLA.305(d); CAT.POLA.355; CAT.POLA.355.

I början av EAR publiceras vilka ändringar (amendments) som ingår i EAR. Efter att EAR publicerats kan fler ändringar ha skett. Kontrollera vilken som är den senaste ändringen som ingår i EAR och stäm av mot ändringslistor. Air Ops visas som exempel. Senaste version är i exemplet 2019/1387

Även AMC och GM förändras enligt en separat ändringslista. Den ändringslistan finns också i början av EAR. Vi söker upp den och finner detta:

Powered by EASA eRules Page 9 of 1764 | Oct 2019

EASA Easy Access Rules for Air Operations (Regulation (EU) No 965/2012) Incorporated amendments

Annex (Part)	ED Decision	Issue no / Amendment no	Applicability date
	2014/031/R	Amendment 1	27/9/2014
	2015/004/R	Amendment 2	31/1/2015
	2016/018/R	Amendment 3	3/8/2016
	2016/022/R	Amendment 4	1/7/2018
	2017/003/R	Amendment 5	1/1/2019
	2017/011/R	Amendment 6	31/3/2017
	2018/003/R	Amendment 7	8/4/2019
	2019/008/R	Amendment 8	9/7/2019
	2019/019/R	Amendment 9	18/9/2019

I EAR publiceras även ändringar till AMC/GM som införlivats i tillhörande EAR. Air Ops visas som exempel. Senaste version för Part-NCO i exemplet är Amendment 9.

Själva ändringsföreskrifterna publiceras på ett flertal platser. Det enklaste sättet att förhöra sig om skillnader är dock att besöka EASA:s [huvudsida för regler](#). Här kan du söka upp relevant regelverk och stämma av ändringar (amendments) mot EAR.

Air Operations

Publication date	Title
06/09/2019 (Adoption date: 01/08/2019)	Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1387
04/09/2019 (Adoption date: 24/07/2019)	Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1384
20/12/2018 (Adoption date: 14/12/2018)	Commission Implementing Regulation (EU) No 2018/1975

Vi konstaterar i bilden att EAR för Air Operations är uppdaterad. Om det inte hade varit fallet hade du behövt läsa ändringsförfattningen genom att klicka på länken.

Även version av AMC och GM måste kontrolleras. Det görs på EASA:s [huvudsida för AMC och GM](#). Här kan du på samma sätt söka upp senaste ändring av AMC och GM och stämma av mot EAR.

Part-NCO - Non-commercial operations with other than complex-motor-powered aircraft

Publication date	Title
13/05/2019	AMC & GM to Part-NCO - Issue 2, Amendment 8
21/05/2019	Consolidated (unofficial) AMC&GM to Annex VI (Part-NCO) (check date)
27/02/2019	AMC & GM to Part-NCO - Issue 2, Amendment 8
27/05/2018	Consolidated (unofficial) AMC&GM to Annex VI (Part-NCO) (check date)

Även här konstaterar vi att senaste versionen av AMC och GM är införd i EAR, då vi finner att den senaste versionen är Amendment 9. Om så ej hade varit fallet hade du behövt klicka på länken och läsa det senaste AMC och GM.

I och med detta har du förhört dig om samtliga regler som gäller för dig som privatflygare i Sverige.

PS. Det är ditt ansvar som certifikatinnehavare att vara påläst om de senaste reglerna. Vi hoppas att du med denna lathund funnit ett funktionellt sätt att erhålla regelkunskap på egen hand.

Kom ihåg att när du väl är inläst på det helt uppdaterade regelverket så blir processen framgent mycket enklare. Det blir då en fråga om att förhöra sig om de ändringar som skett sedan din senaste kontroll.

Denna process underlättas genom de tips vi givit ovan (lagen.nu, prenumeration på författningar från Transportstyrelsen samt kontroll av förändringar mot EAR). Om du under din grundutbildning lägger energi på att bilda dig en djuprotad kunskap om regelverken kommer din framtid som pilot underlättas. Som bonus kan du se fram emot att briljera på ditt muntliga förhör vid din uppflygning.

Lycka till!

Synpunkter välkomnas på martin@pilotshop.se

/Författaren Martin Trankell